

VITO is een Italiaanse variant van Vitus, Latijnse weergave van WIDO

door Dries van den Akker s.j. (zie ook: www.heiligen-3s.nl)

Betekenis

Verschillende mogelijkheden worden gegeven:

- 1] mogelijk afgeleid van het Germaanse woord 'witu' = 'woud' of 'bos'; in het geval van **Guido** (geromaniseerde vorm van de oorspronkelijk Germaanse naam & de varianten ervan: Giedo, Gwij, Gwijde, Veit en Wijt) schijnt deze naamsverklaring tamelijk waarschijnlijk te zijn: dus 'bosman' of 'woudloper'. (Deze naam is vergelijkbaar met de Latijnse namen die met 'Silv-' beginnen, naar 'silva' = bos of 'woud' zoals 'Silvanus', 'Silvester', 'Silvius' enz.).
- 2] een andere mogelijkheid is dat de naam is afgeleid van het Germaanse woord 'wid' = 'wijd' of 'ver' (in de betekenis van **verwijd**erd).
- 3] ook is mogelijk de herleiding van het Germaanse 'wîg' of 'wîh' = 'strijd' (vgl. ons woord **vechten**)

*

Vitus (of **Guy**) van **Sicilië**, Italië; jeugdmartelaar met Modestus en Crescentia; † **ca 304; feest 15 juni**.

Vitus moet een historisch persoon geweest zijn: dat is alles wat we weten. Verder zijn we aangewezen op zijn legende.

Vitus was nog maar een heerlijk kind van twaalf jaar, toen hij op Sicilië de marteldood onderging.

Zijn vader was een trouw Romeins burger. Die had geprobeerd de verboden christelijke overtuiging er bij zijn zoon uit te slaan. Toen dat geen resultaat had, gaf hij de jongen aan bij de keizerlijke instanties. De prefect, Valerianus, liet het kind voor zich dagvaarden en toen het ook daar weigerde te offeren, liet hij het met roeden geselen. Maar op hetzelfde moment schrompelden de armen van de beulen ineem, als ook de hand van de prefect zelf. Deze zette het op een schreeuwen: "Wee mij, ik heb mijn rechterhand verspeeld." Waarop Vitus reageerde: "Nou, roep dan uw goden aan, en vraag of ze u kunnen komen genezen." De prefect vroeg hem: "Durf jij dan te beweren dat jij het zou kunnen?" Vitus antwoordde: "Ja, ik zou het kunnen, dat wil zeggen: in naam van de Heer." Op hetzelfde moment kregen de prefect en zijn beulen op het gebed van de jongen de kracht in hun armen terug. Daarop gebood Valerianus aan diens vader: "Neem hem mee en zorg dat hem niets overkomt."

Maar zelfs dit wonder had vader niet tot andere gedachten gebracht. Daarop vluchtte het kind met zijn leermeester Modestus en zijn voedster Crescentia. Hij bevrijdde zelfs de zoon van keizer Diocletianus, een christenhater, van een boze geest. De keizer bezwoer hem: "Jongen, denk toch om jezelf en offer aan de goden: anders moet ik je de doodstraf geven." Maar Vitus weigerde. De keizer liet hen alle drie onderdompelen in een ketel kokende teer. Maar het bleek hen niet te deren. Integendeel, er volgde een aardbeving en een geweldige donderslag; de tempels van de afgoden stortten in en verpletterden in hun val vele heidenen. De keizer was buiten zichzelf van angst; hij maakte geweldig misbaar: "Wee mij; daar ben ik mij nota bene door een kind overwonnen!"

Toen de drie martelaren weer bij hun positieven kwamen, bemerkten ze dat ze zich op de oever van een rivier bevonden. Daar zijn ze na een gebed gestorven. Adelaars bewaakten hun lijken tot een edele vrouwe, Florentia geheten, hen vond en met veel eerbetoon begroef.

[In één van zijn bundels heeft de Nederlandse schrijver Aart van der Leeuw de legende van Sint Veit naverteld].

Omdat zijn feest midzomer viel, genoot hij in vroeger tijden bijzondere verering, in Nederland vooral in 't Gooi. Hij is o.a. patroon van de jeugd; van koperslagers, ketelsmeden en bierbrouwers (vanwege de ketel waarin hij volgens de legende gemarteld werd); van apothekers (vanwege de vele genezingen), berglieden, wijnbouwers (zijn feest viel bij het begin van de oogst), toneelspelers; van kreupelen, lammen, doven en blinden; van huisdieren: vooral gevogelte en honden; van bronnen.

Hij wordt aangeroepen tegen bezetenheid, vallende ziekte, hondsdelheid, sint-vitUSDans, toevallen, stuipen, krampen, opvliegendheid. Al deze verschijnselen hebben te maken met plotselinge oncontroleerbare spier- of zenuwsamentrekkingen. Sint-vitUSDans kwam in de 13e en 14e eeuw veel voor bij ondervoede mensen. Het was een vorm van bezetenheid. Tijdens de midzomernachtfeesten bléven sommige mensen in de dans: ze konden niet meer ophouden, door zenuwzwakte en ondervoeding. Arme kermisklanten en toneelspelers waren dan ook bang om deze aandoening op te lopen.

Ook wordt hij aangeroepen tegen bedwateren (wellicht vanwege het keteltje dat hij op afbeeldingen soms bij zich heeft en op een pispotje lijkt), slangenbeten, oogaandoeningen, slechthorendheid; tegen onweer, bliksem (ook vanwege de natuurverschijnselen bij zijn marteldood), brandgevaar (vanwege de 'vuurgoden' = engelen in zijn legende) en onvruchtbaarheid; bij het zaaien en bij de oogst (zonnewende!); en voor het bewaren van de kuisheid.